Gemeente Bergen op Zoom

RVB24-0076

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028
Nummer voorstel	:	RVB24-0076
Datum voorstel	:	01-10-2024
Portefeuillehouder(s)	:	Dhr. J.A.A. Pals
Contactpersoon	:	Mevr. J.H.C.M. Wouts
Afdeling	:	Control & Audit
Contactpersoon Email	:	j.wouts@bergenopzoom.nl
Programmanummer en -naam	:	1. Besturen, Samenwerken en Veiligheid

Voorstel:

1. De begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2025-2027;
2. De volgende voorzieningen te vormen:
    a. Voorziening groot onderhoud binnenkant stadskantoor;
    b. Voorziening groot onderhoud buitensport accommodaties.
3. Het uitvoeringsplan 2025 vast te stellen en kennis te nemen van het uitvoeringsplan voor de jaren 2026, 2027 en 2028;
4. Het college te machtigen om in 2025 maximaal € 25 miljoen kort geld (looptijd < 1 jaar) en voor maximaal € 35 miljoen lang geld (looptijd > 1 jaar) aan te trekken;
5. In te stemmen met de kaderstellende richtlijnen voor de begroting 2026 van de verbonden partijen zoals opgenomen in de begroting 2025.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☑	☐
Gevolgen voor de schuldenlast	☑	☐
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

Op 15 oktober 2024 is er een carrouselavond waarbij raadsleden de gelegenheid hebben om vragen te stellen met betrekking tot de Begroting 2025-2028.

Samenvatting:

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de Begroting 2025 ter vaststelling en de meerjarenraming 2026-2028 ter kennisname aan de gemeenteraad aangeboden.

Behandeling en vaststelling van de begroting vindt plaats in de raadsvergadering van 7 november 2024.

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1	Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028	Bijgevoegd
2	Bijlagenboek Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028	Bijgevoegd

Gemeente Bergen op Zoom

RVB24-0076

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	: 07-11-2024
Nummer	: RVB24-0076
Onderwerp	: Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2025-2027;
2. De volgende voorzieningen te vormen:
    a. Voorziening groot onderhoud binnenkant stadskantoor;
    b. Voorziening groot onderhoud buitensport accommodaties.
3. Het uitvoeringsplan 2025 vast te stellen en kennis te nemen van het uitvoeringsplan voor de jaren 2026, 2027 en 2028;
4. Het college te machtigen om in 2025 maximaal € 25 miljoen kort geld (looptijd < 1 jaar) en voor maximaal € 35 miljoen lang geld (looptijd > 1 jaar) aan te trekken;
5. In te stemmen met de kaderstellende richtlijnen voor de begroting 2026 van de verbonden partijen zoals opgenomen in de begroting 2025.

Inleiding

In het Beleidskader 2025-2028 hebben we de ambities voor 2025 uiteengezet aan de hand van de vier pijlervisies. Dat is in deze bestuursperiode ook als een van de belangrijkste uitgangspunten genoemd om ons algehele fundament te verbeteren en te verstevigen. De visies (de Omgevingsvisies, de visie op Dienstverlening, de Economische visie en de visie Sociaal & Veilig) zijn inmiddels klaar en worden nu in daden omgezet. Samen met de amendementen en de moties die door de raad zijn aangenomen, is de begroting 2025-2028 daar de uitwerking van. Een belangrijk thema in het Beleidskader was ook de ‘basis op orde’ brengen. En dat alles met een ‘Ravijnjaar’ 2026 aan de horizon, dat met de Voorjaarsnota gedeeltelijk werd vervroegd naar 2025.
Het is gelukt om een structureel sluitende begroting voor 2025 met een positief saldo aan te bieden. De latere jaren laten vooralsnog een tekort zien, maar ook die bedragen hebben we ten opzichte van het Beleidskader terug weten te brengen. Financieel gezien blijven het lastige tijden. Er blijft een redelijke mate van onvoorspelbaarheid bestaan in het financiële beeld en ook de financiële vooruitzichten voor 2026 blijven aan verandering onderhevig. Het Ravijnjaar is voor Bergen op Zoom inmiddels wat afgezwakt, maar toch moet er voor de komende begrotingsjaren wel rekening mee worden gehouden. Met het voortzetten van een financieel degelijk beleid en met voldoende discipline hebben we er alle vertrouwen in dat we, samen met de gemeenteraad, in het komende jaar ook oplossingen weten te vinden om de laatste tekorten van het 'ravijn' vanaf 2026 weg te werken en het structurele begrotingssaldo op orde te brengen.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

Per programma is een doelenboom opgenomen, waardoor het snel inzichtelijk is geworden wat de doelstellingen per programma zijn en welke activiteiten we daarvoor gaan ondernemen in 2025.

Uitwerking voorstel

Autorisatie baten en lasten

Zoals opgenomen in de financiële verordening autoriseert de gemeenteraad de baten en lasten van de programma's in de begroting op programma niveau.

In het hoofdstuk 'De financiële Begroting 2025-2028' is een financieel totaaloverzicht van de begrote baten en lasten per programma opgenomen. De kolom 'begroting 2025' uit het financieel totaaloverzicht maakt onderdeel uit van de besluitvorming. Daarnaast is in het financieel totaaloverzicht de meerjarenraming 2026 – 2028 ter kennisname opgenomen. Ook is in dit hoofdstuk het overzicht van de taakvelden per programma opgenomen en het overzicht van de incidentele baten en lasten.

Beïnvloedbaarheid in de begroting

De begroting 2025, meerjarenraming 2026-2028 is een uitwerking van de kaders die de raad ons heeft meegegeven bij het beleidskader 2025. Nu de begroting in het geheel voorligt, is potentieel de wens van raadsleden om op onderdelen het college andere kaders mee te geven. De tijd staat immers niet stil. In deze paragraaf willen we u graag meenemen op welke onderdelen de begroting is te beïnvloeden.

In de begroting is het uitgangspunt verwerkt dat het huidige beleid van kracht blijft. Bij een politieke meerderheid kan ervoor gekozen worden om gebruik te maken van de beleidsvrijheid die we van de landelijke overheid krijgen. Denk daarbij aan de volgende kaders die meegegeven kunnen worden aan het college:

- Niet-wettelijke taken schrappen of afbouwen;
- Plaatselijke beleidsvrijheid versoberen;
- Voorzieningenniveau voor de inwoner omlaag brengen (bijv kwaliteitsniveau openbare ruimte, sportvoorzieningen of subsidies versoberen);
- Belastingen en leges omhoog brengen;
- Dienstverlening voor de inwoners omlaag brengen.

Wijziging van keuzes brengt ook mogelijk risico's, maatschappelijke en economische gevolgen voor korte of lange termijn met zich mee. Ook heeft u eerder met elkaar afspraken gemaakt, bijvoorbeeld in het bestuursakkoord.

Qua proces richting het beleidskader 2026 stellen wij voor om in februari/maart 2025 een raadsmededeling voor te leggen. Deze mededeling zal het actuele financiële beeld bevatten met daarin de stand van de algemene uitkering gemeentefonds na de december circulaire. De bespreking van de raadsmededeling zal vervolgens worden betrokken bij het opstellen van het beleidskader.

Voorziening groot onderhoud binnenkant stadskantoor

Voor het onderhoud aan het interieur van het stadskantoor (het onderhoud voor de gebruiker) werd tot 2024 een budget op de exploitatie opgenomen. In 2024 is voor dit onderhoud een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Dit MJOP is gericht op een standaard/gemiddeld kwaliteitsniveau van inrichting waarbij rekening gehouden is met mogelijkheden van hergebruik (duurzaamheid). Voorgesteld wordt om voor de kosten van groot onderhoud een voorziening te vormen, zodat jaarlijks eenzelfde bedrag in de begroting kan worden opgenomen voor het groot onderhoud voor de inrichting/binnenkant van het stadskantoor.

1. Doelstelling / bestemming

De voorziening is bedoeld om het groot onderhoud van de binnenkant en inrichting van het Stadskantoor te financieren. Dit betreft onder andere achterstallig onderhoud, zoals het vervangen van vloerbedekking en schilderwerk. De voorziening draagt bij aan een veilige, gezonde en goed functionerende werkomgeving voor medewerkers en helpt het gebouw zijn waarde te behouden.

2. De wijze waarop de voorziening wordt gevormd (structureel / incidenteel)

De voorziening wordt structureel gevuld door een jaarlijkse reservering van € 80.000, aangevuld met een incidentele storting van € 450.000 in 2025 om de hogere onderhoudskosten in de eerste jaren op te vangen. Deze bedragen zijn opgenomen in de begroting 2025-2028.

3. De werkelijke omvang (rekening houdend met de doorlooptijd van de bestedingen en effecten zoals inflatie)

De totale kosten voor het groot onderhoud zijn begroot op € 1,25 miljoen over een periode van 10 jaar. In de jaren 2025 en 2026 is een piek in de kosten voorzien vanwege het achterstallige onderhoud. De jaarlijkse reservering bedraagt € 80.000, maar de voorziening wordt in 2025 aangevuld met een storting van € 450.000 om de direct noodzakelijke werkzaamheden te dekken. Inflatie is nog niet specifiek in de voorziening opgenomen.

4. Wijze van besteding / toelichting

De voorziening wordt besteed aan groot onderhoudswerkzaamheden zoals het vervangen van werkplekken, bureaus, vloerbedekking, en het schilderen van het interieur. De focus ligt allereerst op het wegwerken van achterstallig onderhoud.

5. De maximale / minimale omvang ervan (bandbreedte)

De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt € 80.000. In 2025 wordt een eenmalige storting van € 450.000 gedaan om de directe onderhoudsbehoefte te dekken. Het totaal van de voorziening komt uit op € 1,25 miljoen over een periode van 10 jaar.

6. De periode van de voorziening (doorlooptijd en einddatum)

De voorziening beslaat een periode van 10 jaar, van 2025 tot en met 2034, waarin jaarlijks onderhoud wordt uitgevoerd volgens het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). Deze periode is gekozen om het achterstallig onderhoud weg te werken en het gebouw in goede staat te houden.

7. Bestedingsraming voor de komende jaren

Voor de jaren 2025 en 2026 zijn hogere kosten voorzien vanwege het vervangen van vloerbedekking en schilderwerk. De totale kosten voor het groot onderhoud bedragen naar schatting € 1,25 miljoen, met jaarlijkse stortingen van € 80.000 en een eenmalige storting van € 450.000 in 2025.

8. De dekking

De dekking van de voorziening komt uit de reguliere gemeentelijke begroting. De jaarlijkse reservering en de eenmalige storting zijn opgenomen in de begroting 2025-2028.

Voorziening groot onderhoud buitensport accommodaties

Onderdeel van de businesscase sport was het toekomstbestendiger maken van het beheer en de exploitatie van de buitensportaccommodaties. Eén van de maatregelen hierbij is om te gaan werken met een geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan (MJOP) buitensport. Op dit moment worden de kosten voor het groot onderhoud nog opgenomen in de exploitatiebegroting. Aangezien het benodigde onderhoud jaarlijks niet hetzelfde is kan dit tot grote fluctuaties leiden in de begroting. Voorgesteld wordt om voor de kosten van groot onderhoud een voorziening te vormen, zodat jaarlijks eenzelfde bedrag in de begroting kan worden opgenomen voor het groot onderhoud buitensport accommodaties.

1. Doelstelling / bestemming

De voorziening is bedoeld om het groot onderhoud van buitensportaccommodaties, zoals sportvelden, tribunes en kleedkamers, te financieren. Dit onderhoud zorgt ervoor dat de accommodaties voldoen aan de eisen van NOC*NSF en de relevante sportbonden en draagt bij aan de veiligheid en duurzaamheid.

2. De wijze waarop de voorziening wordt gevormd (structureel / incidenteel)

De voorziening wordt structureel gevuld met een jaarlijkse storting van € 730.000 op basis van een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) voor de periode 2025-2034.

3. De werkelijke omvang (rekening houdend met de doorlooptijd van de bestedingen en effecten zoals inflatie)

De jaarlijkse storting van € 730.000 is gebaseerd op de verwachte onderhoudsbehoefte. Hoewel inflatie de uiteindelijke kosten kan beïnvloeden, is daar op dit moment nog geen specifieke indexering voor opgenomen.

4. Wijze van besteding / toelichting

De voorziening wordt ingezet voor renovaties en groot onderhoud van sportfaciliteiten, zoals de vernieuwing van sportvelden en kleedkamers, volgens de prioriteiten van het MJOP.

5. De maximale / minimale omvang ervan (bandbreedte)

De jaarlijkse storting van € 730.000 zorgt voor een stabiele financiering van het groot onderhoud.

6. De periode van de voorziening (doorlooptijd en einddatum)

De voorziening loopt van 2025 tot en met 2034, zoals vastgesteld in het meerjaren onderhoudsplan.

7. Bestedingsraming voor de komende jaren

De jaarlijkse storting van € 730.000 is opgenomen in de meerjarenraming om het benodigde onderhoud de komende jaren te dekken.

8. De dekking

De dekking voor de voorziening komt uit de reguliere gemeentelijke begroting, waarmee de onderhoudskosten gelijkmatig worden gespreid.

Uitvoeringsplan

In het Beleidskader 2025-2028 is aangegeven dat het Uitvoeringsplan in de Begroting 2025-2028 wordt opgesteld op basis van de uitgangspunten, zoals opgenomen in de geactualiseerde Nota Investeren en Afschrijven. De Nota Investeren en Afschrijven wordt behandeld in de gemeenteraad van oktober.

In de geactualiseerde nota is als uitgangspunt opgenomen dat gemeentelijke eigendommen onderhouden worden op een kwaliteitsniveau dat minstens sober, degelijk en in elk geval veilig is. Dit is conform het bestuursakkoord. Dit uitgangspunt is de basis geweest voor het opstellen van het Uitvoeringsplan 2025-2028. Daarnaast is in de geactualiseerde Nota Investeren en Afschrijven opgenomen, dat bij het vaststellen van de hoogte van de investeringsbudgetten de volgende voorwaarden mede bepalend zijn:

1. Hebben we de capaciteit om het gevraagde investeringsvolume te realiseren;
2. Is de financiële ruimte in de (meerjaren-) begroting beschikbaar om de kapitaallasten te dekken van de gevraagde investeringsbudgetten;

3. Blijven de financiële kengetallen bij de gevraagde investeringsbudgetten voldoen aan de afgesproken norm;
4. Ligt de netto investeringsquote tussen de 0% en 6%.

Bij het vaststellen van de Begroting 2025 wordt de gemeenteraad gevraagd om in te stemmen met de jaarschijf 2025 van het Uitvoeringsplan en kennis te nemen van de overige jaarschijven. Doordat bij het Beleidskader 2025-2028 nog de investeringsbudgetten beschikbaar zijn gesteld op basis van de nog niet geactualiseerde Nota Investeren en Afschrijven zijn de gevraagde investeringsbudgetten nu bij de begroting hoger. Doordat er budgetten vanuit 2024 doorgeschoven kunnen worden leidt het in het eerste jaar nog niet tot een hogere investeringsvraag.

Korte en lange financiering

Onderdeel van de begroting is het machtigen van het college tot het aangaan van financieringen met een korte (looptijd < 1 jaar) en lange (looptijd >1 jaar) looptijd.

Voor 2025 wordt voorgesteld voor de korte financiering uit te gaan van een bedrag van €25,0 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op het begrotingstotaal van de baten en sluit aan met de kasgeldlimiet 2025. Dit betekent dat het college maximaal tot een bedrag van €25,0 miljoen kortlopende gelden op kan nemen via rekening-courant of kortlopende leningen voor financiering van uitgaven. Voor af te sluiten langlopende financiering stellen we, net als in 2024, een bedrag voor van €35 miljoen.

Richtlijnen/kaders verbonden partijen
De richtlijnen voor de begrotingen 2026 van de verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting 2025.

Consequenties van het voorstel

Het vertrekpunt voor de begroting 2025 was het beleidskader. Dat gaf het volgende financieel perspectief:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Structurele baten en lasten	1.677 V	5.388 N	5.179 N	4.775 N
Incidentele baten en lasten	3.452 N	3.000 N	3.000 N	3.000 N
Saldo Beleidskader 2025-2027	**1.775 N**	**8.388 N**	**8.179 N**	**7.775 N**

De saldi van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Structureel begrotingssaldo 2025-2028	4.114 V	4.132 N	3.025 N	3.688 N
Incidentele baten en lasten	3.072 N	1.737 N	2.823 N	2.823 N
Saldo Begroting 2025-2028	**1.042 V**	**5.869 N**	**5.848 N**	**6.511 N**

Duurzaamheid

In de Begroting 2025-2028 is een paragraaf duurzaamheid opgenomen.

Risico paragraaf

Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten		X		
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak		X		
3. Imago gemeente		X		
4. Algemene en externe omgeving			X	
5. Veiligheid		X		
6. Financiën				X
7. Juridisch		X		
8. Planning		X		
9. Kwaliteit uitvoering		X		
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners		X		

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
1.	Onvoldoende financiële compensatie vanuit het Rijk	Doordat de algemene uitkering vanaf 2026 fors afneemt en onder andere de zorgkosten fors blijven toenemen is er een tekort vanaf 2026.	Lobby dat het Rijk de daling in de algemene uitkering vanaf 2026 compenseert en voldoende compenseert voor de stijging van de kosten van WMO en Jeugd.	College
2.	De verbeterde begrotingssaldi ten opzichte van het beleidskader kunnen de indruk wekken dat we financieel op de goede weg zijn. Echter, nog niet alle taakstellingen zijn gerealiseerd, er zijn financiële risico's en de	Er is mogelijk onvoldoende aandacht en urgentie voor de nog te realiseren taakstellingen en maatregelen om te komen tot een structureel sluitende meerjaren-begroting.	Actief sturen op de realisatie van de taakstellingen en een sluitende (meer)jaren-begroting blijft noodzakelijk.	College

	meerjarenbegroting is nog niet sluitend.			

Alternatieven

Een alternatief is niet mogelijk. De Begroting moet voor 15 november aan de provincie worden aangeboden.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

mr. drs. ing. M. van Vliet

De burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB24-0076

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 1 oktober 2024, nr. RVB24-0076;

BESLUIT:

1. De begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2025-2027;
2. De volgende voorzieningen te vormen:
    a. Voorziening groot onderhoud binnenkant stadskantoor;
    b. Voorziening groot onderhoud buitensport accommodaties.
3. Het uitvoeringsplan 2025 vast te stellen en kennis te nemen van het uitvoeringsplan voor de jaren 2026, 2027 en 2028;
4. Het college te machtigen om in 2025 maximaal € 25 miljoen kort geld (looptijd < 1 jaar) en voor maximaal € 35 miljoen lang geld (looptijd > 1 jaar) aan te trekken;
5. In te stemmen met de kaderstellende richtlijnen voor de begroting 2026 van de verbonden partijen zoals opgenomen in de begroting 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 7 november 2024

De griffier,	De voorzitter,
drs. E.P.M. van der Meer	drs. M. Mulder MSc.